

Uzun Form Beş Faktör Kişilik Envanteri ve Gözden Geçirilmiş Uzun Form Altı Faktörlü Kişilik Envanteri Faktör Yapılarının Karşılaştırması

Comparison of Factor Structures of the Long Form Five Factor Personality Inventory and Long Form HEXACO Personality Inventory-Revised

Arkun TATAR^[1]

Başvuru Tarihi: 4 Ağustos 2021

ÖZET

Kabul Tarihi: 18 Eylül 2021

Bu çalışmada, Altı Faktörlü Kişilik Envanteri uzun formunun (HEXACO-KE-100-Tr) ve Beş Faktör Kişilik Envanteri (5FKE-UF) uzun formunun faktör yapılarının karşılaştırılması ve farklı faktör yapılarına sahip iki envanter arasındaki benzerlik ve farklılıkların incelenmesi amaçlanmıştır. Çalışmaya 18-68 yaşları arasında 483 erkek, 522 kadın olmak üzere toplam 1005 kişi katılmıştır. HEXACO-KE-100-Tr faktör puanlarının 5FKE-UF faktör ve alt boyut toplam puanlarıyla, 5FKE-UF faktör puanlarının da HEXACO-KE-100-Tr faktör ve alt boyut toplam puanlarıyla yordanması için çoklu doğrusal regresyon analizi yapılmıştır. HEXACO-KE-100-Tr faktörleri, 5FKE-UF alt boyut ve faktör toplam puanlarıyla, sırasıyla Dürüstlük-Alçak Gönüllülük %27, %21, Duygusalılık %49, %37, Dışadönüklük %65, %62, Uyumluluk %55, %51, Sorumluluk %65, %57 ve Deneyime açıklık %38, %35 oranında yordanmıştır. 5FKE-UF faktörleri, HEXACO-KE-100-Tr alt boyut ve faktör toplam puanlarıyla, sırasıyla Duygusal Tutarsızlık %59, %50, Dışadönüklük %58, %55, Yumuşakbaşlılık / Geçimlilik %63, %57, Öz-Denetim / Sorumluluk %66, %60 ve Gelişime Açıklık %48, %43 oranında yordanmıştır. Her iki envanterin faktörlerinin, diğer envanterin alt boyut toplam puanlarıyla yordama oran ortalamaları arasında ve faktör toplam puanlarıyla yordama oran ortalamaları arasında farklılık görülmemiştir. Ayrıca, alt boyutlarla yordama oranları ile faktörlerle yordama oranları arasında 0.98 düzeyinde bağıntı katsayısı hesaplanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Beş Faktör Kişilik Modeli, Beş Faktör Kişilik Envanteri, Altı Faktörlü Kişilik Modeli, Altı Faktörlü Kişilik Envanteri

Received Date: 4 August 2021

ABSTRACT

Accepted Date: 18 September 2021

The aim of the present study was to compare the factor structures of the long form of the HEXACO Personality Inventory-Revised (HEXACO-PI-R) and the long form The Five Factor Personality Inventory (5FPI-LF), and to examine similarities and differences between these two inventories that have different factor structures. A total of 1005 people, 483 men and 522 women, between the ages of 18 and 68 participated in the study. Multiple linear regression analyses were conducted to predict the HEXACO-PI-R scores with the 5FPI-LF factor and sub-dimension scores, and the 5FPI-LF scores with the HEXACO-PI-R factor and sub-dimension scores. 5FPI-LF factor and sub-dimension scores predicted the HEXACO-PI-R factors, respectively, Honesty-Humility at the rates of 27%, 21%, Emotionality at the rates of 49%, 37%, Extraversion at the rates of 65%, 62%, Agreeableness at the rates of 55%, 51%, Conscientiousness at the rates of 65%, 57%, and Openness to Experience at the rates of 38%, 35%. HEXACO-PI-R factor and sub-dimension scores predicted the 5FPI-LF factors, respectively, Emotional Instability at the rates of 59%, 50%, Extraversion at the rates of 58%, 55%, Agreeableness at the rates of %63, 57%, Conscientiousness at the rates of 66%, 60%, and Openness to Experience at the rates of 48%, 43%. There was no difference observed between the average values obtained in predicting factor total scores of the two inventories with each others' sub-dimension and factor total scores. In addition, the correlation coefficient of 0.98 was computed between the rates obtained in predicting the factors and the sub-dimensions.

Keywords: Five Factor Personality Model, Five Factor Personality Inventory, HEXACO Personality Model, HEXACO Personality Inventory

Abf Cite Tatar, A. (2021). Uzun Form Beş Faktör Kişilik Envanteri ve Gözden Geçirilmiş Uzun Form Altı Faktörlü Kişilik Envanteri faktör yapılarının karşılaştırması. *Humanistic Perspective*, 3 (3), 610-625. <https://doi.org/10.47793/hp.978662>

GİRİŞ

Kişilik psikolojisi alanında, bireysel farklılıkları temsil eden kişilik özelliklerinin sınıflamasının yapılması ve kişiliği açıklayan boyutların çerçevesinin belirlenmesi, özellik yaklaşımının (trait) temel problemini oluşturmaktadır. Bu yaklaşımla ortaya konulan modellerin ve bu modellere dayalı olarak geliştirilen ölçüm araçlarının ise bireysel farklılıkların geçerli ve güvenilir bir şekilde değerlendirilmesine yönelik sistematik veriler sağladığı görülmektedir (Allport ve Odbert, 1936; Ashton ve Lee, 2001; Cattell, 1943; Digman, 1990; Goldberg, 1993; McCrae ve Costa, 1985; Norman, 1963). Farklı dillerde yürütülen faktör analitik çalışmalar sonucunda faktör sayısı üç ile sekiz arasında değişen farklı yapılarda farklı modeller önerilmiştir (Almagor, Tellegen ve Waller, 1995; Barrett, Petrides, Eysenck ve Eysenck, 1998; Caprara, Barbaranelli ve Comrey, 1992; Eysenck, Eysenck ve Barrett, 1985; Hogan ve Hogan, 2007; Goldberg, 1990; McCrae ve Costa, 1987; Saucier, 2002; Zuckerman, Kuhlman, Joireman, Teta ve Kraft, 1993). Hangi modelin daha güçlü bir kişilik sınıflaması içerdiği konusunda tam bir uzlaşma olmasa da önerilen modeller arasından Beş Faktör Kişilik Modeli (Five-Factor Model) daha yaygın olarak kabul görmektedir (Piedmont ve Aycock, 2007; Simms, Williams ve Nus, 2017). Bununla birlikte, görece daha yakın bir dönemde ortaya konulan HEXACO Kişilik Modeli birçok dilde geçerliğinin sağlanmış olması nedeniyle alternatif bir yaklaşım olarak öne çıkmaktadır (Ashton ve ark., 2006; Ashton, Lee ve Goldberg, 2004; Lee ve Ashton, 2008; Thielmann ve ark., 2019). HEXACO Kişilik Modelini Beş Faktör Kişilik Modelinden ayıran en temel fark, sözcük temelli (lexical) yaklaşımla, Dürüstlük-Alçak Gönüllülük (Honesty-Humility) olarak isimlendirilen altıncı bir faktörün kişilik sınıflamasına dahil edilmiş olmasıdır (Ashton ve Lee, 2005, 2008a).

Fenotipik kişilik özelliklerini ayırt etmede pek çok pratik yarar sağladığı belirtilen sözcük temelli yaklaşım, insanların davranışlarında kendini gösteren bireysel farklılıkların, kişiliği betimleyici nitelikteki sözcükler / sıfatlar aracılığıyla bütün dillerde temsil edildiği hipotezine dayanmaktadır (Allport ve Odbert, 1936; Goldberg, 1993; Lee, Ogunfowora ve Ashton, 2005; Lee ve Ashton, 2014). Bu hipotezden hareketle, kişiliğe ilişkin terimler faktör analizi yöntemiyle gruplandırılarak kişiliği açıklayan temel boyutlar elde edilmeye çalışılmaktadır (Ashton ve Lee, 2008b; Tatar, 2018a). Bu yaklaşımla yürütülen pek çok çalışma sonucunda, Dışadönüklük, Uyumluluk, Sorumluluk, Duygusal Denge ve Deneyime Açıklık faktörlerinden oluşan Büyük Beş Kişilik Modeli ortaya konulmuştur (Goldberg, 1992, 1993). Takip eden çalışmalarda, geçerliği gösterilen beş faktörlü yapı önerisi temel alınarak Beş Faktör Kişilik Modeli geliştirilmiştir (Costa ve McCrae, 1995; Digman, 1990). İki modelin büyük oranda birbirleriyle örtüştüğü, buna karşın özellikle beşinci faktör olan Deneyime Açıklığın kapsamında ve isimlendirilmesinde belirgin bir farklılık olduğu ifade edilmektedir (Ashton ve Lee, 2005; Tatar, 2017). Birçok dilde yürütülen

sözcük temelli çalışmaların altı faktörlü yapı önerisini desteklemesi üzerine ise HEXACO modeli tanımlanmış ve model ile aynı ismi taşıyan ölçüm aracı geliştirilmiştir (Ashton ve ark., 2004; Lee ve Ashton 2004).

HEXACO Modelinde yer alan Dışadönüklük, Sorumluluk ve Deneyime Açıklık faktörlerinin Beş Faktör Kişilik Modelindeki ilgili faktörlerle benzer özellikleri içerdiği, buna karşın Duygusal Denge ve Uyumluluk faktörlerinin kapsamlarının değiştirildiği belirtilmektedir (Ashton ve Lee, 2009). Ayrıca Uyumluluk faktörü altında sınıflandırılan özelliklerin bir kısmının Dürüstlük-Alçak Gönüllülük adında ayrı bir faktör olarak tanımlandığı görülmektedir (Ashton ve Lee, 2005, 2008a). Dürüstlük-Alçak Gönüllülük faktörü, Doğruluk, İçtenlik, Tevazu ve Hırstan Kaçınma boyutlarından oluşmaktadır. Doğruluk ve İçtenlik boyutları faktörün isminde yer alan dürüstlük kavramına işaret ederken, Tevazu ve Hırstan Kaçınma boyutları alçak gönüllülük kavramına işaret etmektedir (Ashton ve Lee, 2005, 2007, 2008a). Beş Faktör Kişilik Modelinde tanımlanan Uyumluluk faktörünün Açıklık / Dürüstlük ve Alçak Gönüllülük boyutlarının, HEXACO Kişilik Modelinde yer alan Dürüstlük-Alçak Gönüllülük faktörünü anlamlı düzeyde yordadığı, ancak bu iki boyutun tek başına faktörün bütününe açıklamakta yetersiz kaldığı belirtilmektedir (Ashton ve Lee, 2008b). Diğer bir ifadeyle, Beş Faktör Kişilik Modelinde yer alan Uyumluluk faktörünün, HEXACO Kişilik Modelinde yer alan Dürüstlük-Alçak Gönüllülük faktörünün boyutlarının bir kısmını da içeren geniş kapsamlı bir faktör olduğu, buna karşın söz konusu özelliklerin Uyumluluk faktörünün altında değil de ayrı bir faktör olarak tanımlanması gerektiği ileri sürülmektedir (Ashton ve Lee, 2005). HEXACO Modelinde yer alan Uyumluluk faktörü ise Bağışlayıcılık, Yumuşaklık, Esneklik ve Sabır boyutlarından oluşmaktadır (Lee ve Ashton, 2008). Bu faktörün pozitif ucu hoşgörülü, nazik, barışçıl, ılımlı ve uzlaşılabilir olma gibi özelliklerle (Ashton, Lee ve de Vries, 2014), negatif ucu ise Beş Faktör Modelindeki Duygusal Denge faktörünün negatif ucunda yer alan özelliklerle tanımlanmaktadır ve inatçı, geçimsiz, kavgacı, tutarsız, öfkeli olma gibi özellikleri içermektedir (Ashton ve ark., 2014; Ashton ve Lee, 2007).

Son olarak, duygusal tutarsızlık ifadesinin genel anlamda küçük düşürücü (pejorative) olması nedeniyle Beş Faktör Modelindeki isimlendirmeye HEXACO Modelinde yer verilmediği ve faktörün Duygusal olarak kavramsallaştırıldığı ifade edilmektedir (Ashton ve ark., 2004; Lee ve ark., 2005). Duygusal faktörünün, Beş Faktör Modelindeki Duygusal Denge faktöründen farklı olarak, duygu durumunda görülen dalgalanmayı ve süreğen tutarsız değişimi (temperamentalness) içermediği belirtilmektedir (Ashton ve ark., 2014; Ashton ve Lee, 2009). Faktörde yer alan Korkaklık, Kaygı, Bağımlılık ve Duyarlılık alt boyutları, korkak, kaygılı, endişeli ve aşırı duyarlı olma eğilimini değerlendirmektedir (Ashton ve ark., 2014). Faktörün pozitif ucu ise cesurluk, dayanıklılık ve kendine güven gibi Beş Faktör Modelindeki Dışadönüklük faktörü altında yer alan özelliklerle tanımlanmaktadır (Ashton ve Lee, 2007; Lee ve Ashton, 2004).

Araştırmanın Amacı

Bu çalışmada, 24 alt boyut ve altı faktörle değerlendirilen HEXACO Kişilik Envanteri (HEXACO-KE-Tr) Türkçe uzun formunun ve 17 alt boyut ve beş faktörle değerlendirilen Beş Faktör Kişilik Envanteri uzun formunun (5FKE-UF) birbirleriyle karşılaştırılması amaçlanmıştır. Bu yolla farklı faktör yapılarına sahip iki farklı kişilik envanterinin, dolayısıyla kişiliği açıklamaya çalışan iki farklı kişilik modelinin benzerliklerinin ve farklılıklarının ortaya konulması düşünülmüştür. Böylece özellikle beş faktör modelinde yer almayan Dürüstlük-Alçak Gönüllülük faktörünün, beş faktör modelinde yer alan faktörlerle ne oranda örtüştüğünün incelenmesi planlanmıştır.

YÖNTEM

Çalışma Grubu

Çalışmaya 483 erkek (% 48.1), 522 kadın (% 51.9) olmak üzere toplam 1005 kişi katılmıştır. Katılımcılar, 18-68 yaşları arasında (34.66 ± 10.74 yıl); 118'i ilk ve orta okul (% 11.7), 277'si lise (% 27.6) ve 610'u üniversite (% 60.7) mezunu; 436'sı bekar (% 43.4), 520'si evli (% 51.7), 49'u dul ve / veya boşanmış (% 4.9); 47'si gelir durumu kötü (% 4.7), 671'i gelir durumu orta düzeyde (% 66.8) ve 287'si gelir durumu iyi (% 28.6) kişilerden oluşmuştur.

Veri Toplama Araçları

HEXACO Kişilik Envanteri Türkçe uzun formu (HEXACO-KE-Tr). HEXACO Kişilik Envanteri uzun formu, her biri dört alt boyut içeren Dürüstlük-Alçak Gönüllülük, Duygusalılık, Dışa Dönüklük, Uyumluluk, Sorumluluk ve Deneyime Açıklık olarak isimlendirilen altı faktörden oluşmaktadır (Lee ve Ashton, 2004). HEXACO Kişilik Envanterinin uzun formu (HEXACO-KE-100-Tr) 100 madde, kısa formu (HEXACO-KE-60-Tr) ise 60 madde içermektedir. Envanterin, 1-5 arasında beşli Likert tipi (1 = Kesinlikle Katılmıyorum, 5 = Kesinlikle Katılıyorum) değerlendirmeyle uygulandığı ve faktörlerinin 0.72-0.78 arasında, alt boyutlarının 0.29-0.77, arasında iç tutarlılık güvenilirlik katsayısı gösterdiği belirtilmiştir (Tatar, 2018b).

Beş Faktör Kişilik Envanteri uzun formu (5FKE-UF). 5FKE-UF ise 220 madden oluşan, 1-5 arasında beşli Likert tipi (1 = Tamamen Uygun, 5 = Hiç Uygun Değil) değerlendirme ile uygulanan, Duygusal Tutarsızlık, Dışadönüklük, Yumuşakbaşlılık / Geçimlilik, Öz-Denetim / Sorumluluk ve Gelişime Açıklık olarak isimlendirilen beş üst düzey faktör yapısı altında 17 alt boyutla değerlendirilen bir envanterdir (Somer, Korkmaz ve Tatar, 2002, 2004). Envanterin faktörlerinin 0.84-0.91 arasında, alt boyutlarının 0.69-0.87 arasında iç tutarlılık güvenilirlik katsayısı gösterdiği belirtilmiştir (Somer ve ark., 2002).

İşlem

Çalışma uygulaması İstanbul ilinde kolay örnekleme yöntemiyle ulaşılabilen kişilerle bir yıllık dönem içerisinde bireysel uygulamalarla yürütülmüştür. Katılımcılar, basılı form olarak verilen HEXACO-KE-100-Tr ve 5FKE-UF'ünü "gönüllü olur formuyla" çalışma hakkında bilgilendirilerek almışlardır. Formlar, sıra etkisini kontrol etmek amacıyla çalışmaya katılmayı kabul eden katılımcıların yarısına önce HEXACO-KE-100-Tr, sonra 5FKE-UF olacak şekilde, diğer yarısına ise tersi sırayla verilmiştir.

Verilerin Analizi

Verilerin analizi için HEXACO-KE-100-Tr ve 5FKE-UF formlarının faktör toplam puanları için betimleyici istatistikler, iç tutarlılık güvenilirlik analizleri, her iki envanterin birleriyle ve kendi faktörleri arası Pearson bağıntı analizi, daha sonra da HEXACO-KE-100-Tr faktör puanlarının 5FKE-UF faktör ve alt boyut toplam puanlarıyla ve 5FKE-UF faktör puanlarının da HEXACO-KE-100-Tr faktör ve alt boyut toplam puanlarıyla yordanması için çoklu doğrusal regresyon analizi yapılmıştır.

BULGULAR VE YORUM

Veriler önce ölçme araçlarının faktör toplam puanları için betimleyici istatistikler ve iç tutarlılık güvenilirlik analizinin yapılmasıyla incelenmiştir. HEXACO-KE-100-Tr faktörlerinin 0.71 ile 0.77 arasında, 5FKE-UF faktörlerinin 0.80 ile 0.92 arasında iç tutarlılık güvenilirlik katsayısı gösterdiği görülmüştür (Tablo 1).

Tablo 1

Altı Faktörlü Kişilik Envanteri uzun formu ve Beş Faktör Kişilik Envanteri uzun formu için iç tutarlılık güvenilirlik katsayıları ve toplam puan ortalamaları

(n = 1005)	α	Ort.	s
HEXACO-KE-100-Tr			
Dürüstlük-Alçak Gönüllülük	0.76	3.78	0.58
Duygusalılık	0.71	3.41	0.56
Dışa Dönüklük	0.77	3.57	0.57
Uyumluluk	0.74	2.90	0.58
Sorumluluk	0.76	3.73	0.59
Deneyime Açıklık	0.75	3.35	0.64
5FKE-UF			
Duygusal Tutarsızlık	0.92	2.52	0.61
Dışadönüklük	0.85	3.44	0.48
Yumuşakbaşlılık/Geçimlilik	0.87	3.75	0.44
Öz-Denetim/Sorumluluk	0.80	3.84	0.49
Gelişime Açıklık	0.82	4.01	0.39

Kullanılan iki envanterin, kendi faktörlerinin arasındaki ilişki düzeyleri incelendiğinde HEXACO-KE-100-Tr faktörlerinin 0.02 ile 0.26 arasında, 5FKE-UF faktörlerinin ise 0.12 ile 0.41 arasında değişen bağıntı katsayıları gösterdiği görülmüştür. HEXACO-KE-100-Tr faktörlerinden

Dürüstlük-Alçak Gönüllülük ile Uyumluluk (0.26) ve Dışa Dönüklük ile Deneyime Açıklık (0.26) en yüksek bağıntıyı gösteren faktör ikilileri olmuştur. 5FKE-UF faktörlerinin ise Duygusal Tutarsızlık ile Gelişime Açıklık (0.30), Dışadönüklük ile Gelişime Açıklık (0.40), Yumuşakbaşlılık / Geçimlilik ile Gelişime Açıklık (0.36) ve Yumuşakbaşlılık / Geçimlilik ile Öz-Denetim / Sorumluluk (0.41) 0.30 ve üzerinde bağıntı gösteren faktör ikilileri olmuştur. HEXACO-KE-100-Tr faktörleri ile 5FKE-UF faktörleri karşılaştırıldığında ise envanterlerin verildiği sırayla, Dürüstlük-Alçak Gönüllülük ile Yumuşakbaşlılık / Geçimlilik (0.38), Duygusal Tutarsızlık ile Duygusal Tutarsızlık (0.44), Dışa Dönüklük ile Duygusal Tutarsızlık (0.49), Dışa Dönüklük ile Dışadönüklük (0.71), Dışa Dönüklük ile Gelişime Açıklık (0.44), Uyumluluk ile Yumuşakbaşlılık / Geçimlilik (0.67), Sorumluluk ile Duygusal Tutarsızlık (0.35), Sorumluluk ile Öz-Denetim / Sorumluluk (0.71) ve Deneyime Açıklık ile Gelişime Açıklık (0.55) arasında 0.30 ve üzerinde bağıntı olduğu görülmüştür. Bu sonuçlara göre her iki envanterin benzer / aynı yapıya ilişkin faktör karşılaştırmalarında Dışa Dönüklük ve Öz-Denetim / Sorumluluk faktörleri arası bağıntılar en yüksek düzeyde gerçekleşmiştir (Tablo 2).

Tablo 2

Altı Faktörlü Kişilik Envanteri uzun formu ve Beş Faktör Kişilik Envanteri uzun formu için faktörler arası korelasyon analizi sonuçları

(n = 1005)	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
HEXACO-KE-100-Tr										
1-Dürüstlük-Alçak Gönüllülük										
2-Duygusal Tutarsızlık	0.05									
3-Dışa Dönüklük	-0.16***	-0.15***								
4-Uyumluluk	0.26***	0.05	-0.02							
5-Sorumluluk	0.17***	0.05	0.17***	0.03						
6-Deneyime Açıklık	0.05	-0.14***	0.26***	0.03	0.17***					
5FKE-UF										
7-Duygusal Tutarsızlık	-0.13***	0.44***	-0.49***	-0.08*	-0.35***	-0.24***				
8-Dışadönüklük	-0.18***	-0.01	0.71***	-0.06*	-0.02	0.16***	-0.27***			
9-Yumuşakbaşlılık / Geçimlilik	0.38***	0.13***	0.18***	0.67***	0.23***	0.12***	-0.29***	0.13***		
10-Öz-Denetim/Sorumluluk	0.29***	0.20***	0.02	0.16***	0.71***	-0.07*	-0.29***	-0.12***	0.41***	
11-Gelişime Açıklık	0.08*	0.03	0.44***	0.07*	0.26***	0.55***	-0.30***	0.40***	0.36***	0.13***

*p < 0.05; **p < 0.01; ***p < 0.001

HEXACO-KE-100-Tr faktörleri, 5FKE-UF alt boyut ve faktör toplam puanlarıyla çoklu doğrusal regresyon analiziyle, sırasıyla, Dürüstlük-Alçak Gönüllülük % 27, % 21, Duygusal Tutarsızlık % 49, % 37, Dışadönüklük % 65, % 62, Uyumluluk % 55, % 51, Sorumluluk % 65, % 57 ve Deneyime Açıklık % 38, % 35 oranında yordanmıştır. Aynı şekilde 5FKE-UF faktörleri, HEXACO-KE-100-Tr alt boyut ve faktör toplam puanlarıyla, sırasıyla Duygusal Tutarsızlık % 59, % 50, Dışadönüklük % 58, % 55, Yumuşakbaşlılık / Geçimlilik % 63, % 57, Öz-Denetim / Sorumluluk % 66, % 60 ve Gelişime Açıklık % 48, % 43 oranında yordanmıştır (Tablo 3). Sonraki işlem olarak her iki

envanterin faktörleri için elde edilen bu yordanma oranlarının ortalamaları aynı ve farklı gruplar için t-testiyle karşılaştırılmıştır. Sonuçlara göre her iki envanterin faktörlerinin, diğer envanter alt boyut toplam puanlarıyla yordanma oran ortalamaları arasında ($t(9) = -1.22$; $p > 0.05$) ve faktör toplam puanlarıyla yordanma oran ortalamaları arasında ($t(9) = -1.31$; $p > 0.05$) istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunamamıştır. Benzer şekilde envanterlerin yordanma oran ortalamaları birlikte alınarak diğer envanterin alt boyut ve faktörleri ile yordanma oran ortalamaları karşılaştırıldığında ise oran ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık elde edilmiştir ($t(11) = 6.89$; $p < 0.001$). Envanterlerin, diğer envanterin alt boyutlarla yordanma oran ortalaması (0.54 ± 0.12) faktörlerle yordanma oran ortalamasından (0.48 ± 0.13) daha yüksektir. Alt boyutlarla yordanma oranları ile faktörlerle yordanma oranları arasında ise 0.98 düzeyinde yüksek bağıntı vardır.

Tablo 3

Altı Faktörlü Kişilik Envanteri uzun formu ve Beş Faktör Kişilik Envanteri uzun formu faktör toplam puanlarının, diğer envanter alt boyut ve faktörler puanlarıyla yordanması

(n = 1005)	Alt Boyut Toplam Puanlarıyla		Faktör Toplam Puanlarıyla	
	R ²	F	R ²	F
HEXACO-KE-100-Tr				
Dürüstlük-Alçak Gönüllülük	0.27	21.92***	0.21	52.56***
Duygusalılık	0.49	54.98***	0.37	118.41***
Dışa dönüklük	0.65	108.40***	0.62	319.14***
Uyumluluk	0.55	69.84***	0.51	207.83***
Sorumluluk	0.65	109.87***	0.57	260.09***
Deneyime açıklık	0.38	35.89***	0.35	106.89***
Ortalama	0.50		0.44	
5FKE-UF				
Duygusal Tutarsızlık	0.59	57.86***	0.50	163.83***
Dışadönüklük	0.58	57.40***	0.55	198.96***
Yumuşakbaşlılık/Geçimlilik	0.63	68.01***	0.57	223.10***
Öz-Denetim/Sorumluluk	0.66	78.80***	0.60	245.68***
Gelişime Açıklık	0.48	38.28***	0.43	126.62***
Ortalama	0.59		0.53	
Genel Ortalama	0.54		0.48	

***p < 0.001

TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu çalışmada, HEXACO Kişilik Envanteri Türkçe uzun formu ve Beş Faktör Kişilik Envanteri uzun formunun birbirleriyle karşılaştırılması yapılmıştır. Her iki kişilik modelinin, Dışadönüklük, Sorumluluk ve Deneyime Açıklık faktörlerinde büyük oranda örtüştüğü ama Duygusal Denge ve Uyumluluk faktörlerinde farklılaştığı belirtilmektedir (Ashton ve Lee, 2009). Bu nedenle bu çalışmada, iki farklı faktör yapısına sahip iki farklı Türkçe envanter üzerinden beş ve altı faktörlü kişilik modellerinin benzerliklerinin ve farklılıklarının incelenmesi amaçlanmıştır. Bu şekilde özellikle HEXACO Modelinde yer alan ama Beş Faktör Kişilik Modelinde bulunmayan Dürüstlük-Alçak Gönüllülük faktörünün (Ashton ve Lee, 2005, 2008a) gizil olarak Beş Faktör Kişilik Modelinde ne oranda yer aldığına da incelemesi yapılmış olmaktadır.

HEXACO Modelinde yer alan Dürüstlük-Alçak Gönüllülük faktörü için 5FKE-UF faktörleri ile 0.08 ile 0.38 arasında değişen düzeyde bağıntı katsayıları hesaplanmıştır. Beş Faktör Kişilik Modelinde yer almayan bu faktör, en yüksek düzeyde ilişkiyi Yumuşakbaşlılık / Geçimlilik faktörü ile göstermiştir. Beş Faktör Kişilik Modelinde yer alan Uyumluluk faktörünün ve bu çalışmada kullanılan envanterdeki yapı adıyla Yumuşakbaşlılık / Geçimlilik faktörünün aynı zamanda HEXACO Modelinde yer alan Dürüstlük-Alçak Gönüllülük faktörünün boyutlarının bir kısmını içerdiği ve kapsam olarak daha geniş bir faktör olduğu belirtilmektedir (Ashton ve Lee, 2005). Elde edilen bağıntı katsayısı bu durumu yansıtır niteliktedir. Diğer taraftan HEXACO Kişilik Modelinde yer alan Dürüstlük-Alçak Gönüllülük faktörü 5FKE-UF alt boyutlarıyla % 27, faktörleriyle % 21 oranında yordanmıştır. Ancak bu oranlar, 5FKE-UF faktör ve alt boyutlarıyla HEXACO-KE-100-Tr faktörlerinin yordanması işlemlerinde elde edilen en düşük oranlardır. Bu sonuç ise HEXACO-KE-100-Tr faktör yapıları içerisinde yer alan Dürüstlük-Alçak Gönüllülük faktörünün 5FKE-UF faktör ve alt boyutlarıyla örtüşmediğinin ve farklı bir yapıyı temsil ettiğinin kanıtı niteliğindedir.

HEXACO Kişilik Modelinde yer alan Dışadönüklük, Sorumluluk ve Deneyime Açıklık faktörlerinin Beş Faktör Kişilik Modelindeki faktörlerle benzer içerik taşıdığı belirtilmektedir (Ashton ve Lee, 2009). Bu çalışmada da her iki envanterin dışa dönüklük yapıları arasında 0.71, sorumluluk yapıları arasında 0.71 ve deneyime açıklık yapıları arasında da 0.55 bağıntı katsayıları elde edilmiştir. Her iki envanterin dışa dönüklük ve sorumluluk yapıları arasında elde edilen bağıntı katsayıları görece yüksek düzeydedir ve bu katsayıların, yapıların benzerliğini yansıttığı görülmektedir. Her iki envanterin deneyime açıklık yapıları arasında ise daha düşük bağıntı elde edilmiştir. Ancak bu şekilde düşük bağıntı elde edilmesinin nedenini büyük oranda deneyime açıklığa ilişkin kapsam sorunu oluşturmaktadır. Beş ve altı faktörlü model farklılıkları dışında olacak şekilde sadece bu faktörün kapsamı ve isimlendirilmesi konusunda ayrı bir tartışma bulunmaktadır (Ashton ve Lee, 2005; Tatar, 2017). Bu doğrultuda iki farklı kişilik modelinde benzer olduğu belirtilen üç faktörün (Ashton ve Lee, 2009) ikisinde yüksek, birinde düşük bağıntı düzeyiyle benzerlik elde edilmesinin nedenini temelde bu sorunun oluşturduğu anlaşılmaktadır.

Sonuçlarda, yordanma oranları arasında HEXACO-KE-100-Tr ile 5FKE-UF'un yordanma oranlarının, 5FKE-UF ile HEXACO-KE-100-Tr'nin yordanma oranlarından daha yüksek olduğu görülmektedir. Bu sonuç HEXACO-KE-100-Tr'nin dolayısıyla da HEXACO Kişilik Modelinin varyans alanının genişliğine işaret etmektedir. Ancak kullanılan envanterlerin birbirlerini faktör ve alt boyutlarla yordama oranları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunamamıştır. Bu sonuç envanterlerin kişiliğin ölçüm alanı olarak ölçme araçlarıyla kapsanan varyans açısından farklılık göstermediklerini yansıtmaktadır. Ölçme araçlarının birinin altı, diğerinin beş faktör ve birinin 24, diğerinin 17 alt boyut içermesi nedeniyle ölçülen özelliği kapsama / yakalama

açısından farklılık taşıması beklenebilecekken bu durumun büyük oranda gerçekleşmediği görülmüştür. Böylece bu çalışmada karşılaştırması yapılan her iki ölçme aracının kişilik ölçüm alanını benzer oranlarda kapsadıkları / ölçtükleri anlaşılmaktadır. Bu sonuç özellikle HEXACO Kişilik Modeli ile Beş Faktör Kişilik Modelinde yer almayan altıncı bir faktörün eklenmiş olmasının, kişilik ölçüm alanını belirgin şekilde genişletmediğini yani ölçülen varyansı artırmadığını göstermektedir. Diğer bir ifadeyle, elde edilen bu sonuç, beş yerine altı faktörlü modelin önerilmesinin kişiliğin ölçülen varyans alanını artırmadığını, ölçülebilen ya da ölçme araçlarıyla kapsanabilen varyans alanının beş yerine altıya bölünmüş olduğunu gösterir niteliktedir. Ancak ölçme araçlarında yer alan faktörlerin, faktörlerle ve alt boyutlarla yordanması oranları arasında farklılık görülmüştür. Bu farklılık da açıkça anlaşılır niteliktedir. Çünkü faktörlerin, faktörlerle yordanma oranları ile alt boyutlarla yordanma oranları arasında 0.98 düzeyinde bağıntı vardır ve her iki ölçme aracı için de geçerli olmak koşuluyla bir faktörün beş ya da altı faktörle yordanması ve bir faktörün 17 ya da 24 alt boyutla yordanması, yordayıcı / bağımsız değişken sayısı ile orantılı olacak şekilde yordanan / bağımlı değişkende farklılık göstermiş olmaktadır. Elde edilen sonuçlar da bu durumu yansıtmaktadır.

Bu çalışmada kullanılan iki ölçüm aracının temsil ettiği yapılar arasında olduğu belirtilen bir diğer farklılık da duygusal denge faktörüdür (Ashton ve ark., 2014; Ashton ve Lee, 2005, 2007, 2008a, 2009; Lee ve Ashton 2004, 2008; Lee ve ark., 2005). Duygusal denge faktörü HEXACO-KE-100-Tr'de Duygusalılık, 5FKE-UF'unda ise Duygusal Tutarsızlık ismiyle verilmektedir. Diğer faktörlerde olduğu gibi bu faktörde de 5FKE-UF yapısı olarak Duygusal Tutarsızlık, HEXACO-KE-100-Tr yapısı olarak Duygusalılık faktörüne oranla daha yüksek açıklanma oranları göstermiştir. Ayrıca iki yapı arasında 0.44 düzeyinde bağıntı katsayısı hesaplanmıştır. Duygusal Tutarsızlık, HEXACO-KE-100-Tr yapısı olarak Dışa Dönüklük ve Sorumluluk ile de görece yüksek bağıntı göstermektedir. Bu durum da HEXACO Kişilik Modelinin, Beş Faktör Kişilik Modelinden farklılığı ve Duygusalılık faktörünün kapsamı olarak daha önce belirtilmiştir (Ashton ve ark., 2004; Ashton ve ark., 2014; Ashton ve Lee, 2007, 2009; Lee ve Ashton 2004; Lee ve ark., 2005). Elde edilen sonuçlar da Duygusalılık faktörünün kapsamı için daha önce belirtilenleri yansıtır niteliktedir.

Bu çalışmada Beş Faktör Kişilik Modelini temsil eden ölçme aracı olarak 5FKE-UF, HEXACO Kişilik Modelini temsil eden ölçme aracı olarak ise HEXACO-KE-100-Tr alınmıştır. Kuramsal arka planda kişilik olgusunun altında yatan gerçek yapıların ortaya konulması temel amaç olarak yer aldığı için bu türden farklı kuramları yansıtan ölçme araçlarının karşılaştırılmasıyla kişiliği açıklamada ölçme araçları aracılığıyla kuramların başarısı ortaya konulmaya çalışılmaktadır. Dolayısıyla ölçme araçları arasındaki benzerlik ve farklılıklar da bunu yansıtır niteliktedir. Ancak yapısal farklılıklarla Beş Faktör Kişilik Modelini temsil eden başka birçok ölçme aracı bulunmaktadır (Tatar, 2016, 2017, 2018a). Benzer işlemlerin Beş Faktör Kişilik

Modelini temsil eden farklı ölçme araçları kullanılarak tekrarlanması belirtilen bağlamda sonuçların güvenilirliğini artıracaktır. Diğer taraftan bir kişilik modelinin bir kişilik envanteriyle temsil edilmesi gibi bir zafiyetin oluşmaması ve HEXACO Kişilik Modeline dayalı olarak ortaya konulmuş farklı ölçme araçlarının geliştirilerek modelin geçerliliğinin artırılması için yeni envanterlere de gereksinim duyulmaktadır.

KAYNAKÇA

- Allport, G. W. ve Odbert, H. S. (1936). Trait-names: A psycho-lexical study. *Psychological Monographs*, 47 (1), 1-171. <https://doi.org/10.1037/h0093360>
- Almagor, M., Tellegen, A. ve Waller, N. G. (1995). The Big Seven Model: A cross-cultural replication and further exploration of the basic dimensions of natural language trait descriptors. *Journal of Personality and Social Psychology*, 69 (2), 300-307. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.69.2.300>
- Ashton, M. C. ve Lee, K. (2001). A theoretical basis for the major dimensions of personality. *European Journal of Personality*, 15 (5), 327-353. <https://doi.org/10.1002/per.417>
- Ashton, M. C. ve Lee, K. (2005). Honesty-Humility, the Big Five, and the Five-Factor Model. *Journal of Personality*, 73 (5), 1321-1354. <https://doi.org/10.1111/j.1467-6494.2005.00351.x>
- Ashton, M. C. ve Lee, K. (2007). Empirical, theoretical, and practical advantages of the HEXACO model of personality structure. *Personality and Social Psychology Review*, 11 (2), 150-166. <https://doi.org/10.1177/1088868306294907>
- Ashton, M. C. ve Lee, K. (2008a). The HEXACO model of personality structure and the importance of the H factor. *Social and Personality Psychology Compass*, 2 (5), 1952-1962. <https://doi.org/10.1111/j.1751-9004.2008.00134.x>
- Ashton, M. C. ve Lee, K. (2008b). The prediction of Honesty-Humility-related criteria by the HEXACO and Five-Factor Models of personality. *Journal of Research in Personality*, 42 (5), 1216-1228. <https://doi.org/10.1016/j.jrp.2008.03.006>
- Ashton, M. C. ve Lee, K. (2009). An investigation of personality types within the HEXACO personality framework. *Journal of Individual Differences*, 30 (4), 181-187. <https://doi.org/10.1027/1614-0001.30.4.181>
- Ashton, M. C., Lee, K. ve de Vries, R. E. (2014). The HEXACO honesty-humility, agreeableness, and emotionality factors a review of research and theory. *Personality and Social Psychology Review*, 18 (2), 139-152. <https://doi.org/10.1177/1088868314523838>
- Ashton, M. C., Lee, K. ve Goldberg, L. R. (2004). A hierarchical analysis of 1,710 English personality-descriptive adjectives. *Journal of Personality and Social Psychology*, 87 (5), 707-721. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.87.5.707>
- Ashton, M. C., Lee, K., de Vries, R. E., Perugini, M., Gnisci, A. ve Sergi, I. (2006). The HEXACO model of personality structure and indigenous lexical personality dimensions in Italian, Dutch, and English. *Journal of Research in Personality*, 40 (6), 851-875. <https://doi.org/10.1016/j.jrp.2005.06.003>
- Ashton, M. C., Lee, K., Perugini, M., Szarota, P., de Vries, R. E., di Blas, L., ...Raad, B. (2004). A six-factor structure of personality-descriptive adjectives: Solutions from psycholexical studies in seven languages. *Journal of Personality and Social Psychology*, 86 (2), 356-366. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.86.2.356>
- Barrett, P. T., Petrides, K. V., Eysenck, S. B. ve Eysenck, H. J. (1998). The Eysenck Personality Questionnaire: An examination of the factorial similarity of P, E, N, and L across 34 countries. *Personality and Individual Differences*, 25 (5), 805-819. [https://doi.org/10.1016/S0191-8869\(98\)00026-9](https://doi.org/10.1016/S0191-8869(98)00026-9)
- Caprara, G. V., Barbaranelli, C. ve Comrey, A. L. (1992). Validation of the Comrey Personality Scales on an Italian sample. *Journal of Research in Personality*, 26 (1), 21-31. [https://doi.org/10.1016/0092-6566\(92\)90056-A](https://doi.org/10.1016/0092-6566(92)90056-A)
- Cattell, R. B. (1943). The description of personality: Basic traits resolved into clusters. *The Journal of Abnormal and Social Psychology*, 38 (4), 476-506. <https://doi.org/10.1037/h0054116>

- Costa, P. T. ve McCrae, R. R. (1995). Primary traits of Eysenck's PEN system: Three-and five-factor solutions. *Journal of Personality and Social Psychology*, 69 (2), 308-317. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.69.2.308>
- Digman, J. M. (1990). Personality structure: Emergence of the Five-Factor Model. *Annual Review of Psychology*, 41 (1), 417-440. <https://doi.org/10.1146/annurev.ps.41.020190.002221>
- Eysenck, S. B., Eysenck, H. J. ve Barrett, P. (1985). A revised version of the Psychoticism Scale. *Personality and Individual Differences*, 6 (1), 21-29. [https://doi.org/10.1016/0191-8869\(85\)90026-1](https://doi.org/10.1016/0191-8869(85)90026-1)
- Goldberg, L. R. (1990). An alternative "description of personality": The Big-Five factor structure. *Journal of Personality and Social Psychology*, 59 (6), 1216-1229. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.59.6.1216>
- Goldberg, L. R. (1992). The development of markers for the Big-Five factor structure. *Psychological Assessment*, 4 (1), 26-42.
- Goldberg, L. R. (1993). The structure of phenotypic personality traits. *American Psychologist*, 48 (1), 26-34. <https://doi.org/10.1037/0003-066X.48.1.26>
- Hogan, R. ve Hogan, J. (2007). *Hogan Personality Inventory manual* (3rd Ed.). Tulsa, OK: Hogan Press.
- Lee, K. ve Ashton, M. C. (2004). Psychometric properties of the HEXACO Personality Inventory. *Multivariate Behavioral Research*, 39 (2), 329-358. https://doi.org/10.1207/s15327906mbr3902_8
- Lee, K. ve Ashton, M. C. (2008). The HEXACO personality factors in the indigenous personality lexicons of English and 11 other languages. *Journal of Personality*, 76 (5), 1001-1054. <https://doi.org/10.1111/j.1467-6494.2008.00512.x>
- Lee, K. ve Ashton, M. C. (2014). The Dark Triad, the Big Five, and the HEXACO model. *Personality and Individual Differences*, 67, 2-5. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2014.01.048>
- Lee, K., Ogunfowora, B. ve Ashton, M. C. (2005). Personality traits beyond the Big Five: Are they within the HEXACO space? *Journal of Personality*, 73 (5), 1437-1463. <https://doi.org/10.1111/j.1467-6494.2005.00354.x>
- McCrae, R. R. ve Costa, P. T. (1985). Updating Norman's "adequate taxonomy": Intelligence and personality dimensions in natural language and in questionnaires. *Journal of Personality and Social Psychology*, 49 (3), 710-721.
- McCrae, R. R. ve Costa, P. T. (1987). Validation of the Five-Factor Model of personality across instruments and observers. *Journal of Personality and Social Psychology*, 52 (1), 81-90. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.52.1.81>
- Norman, W. T. (1963). Toward an adequate taxonomy of personality attributes: Replicated factor structure in peer nomination personality ratings. *The Journal of Abnormal and Social Psychology*, 66 (6), 574-583. <https://doi.org/10.1037/h0040291>
- Piedmont, R. L. ve Aycock, W. (2007). An historical analysis of the lexical emergence of the Big Five personality adjective descriptors. *Personality and Individual Differences*, 42 (6), 1059-1068. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2006.09.015>
- Saucier, G. (2002). Gone too far-or not far enough? Comments on the article by Ashton and Lee (2001). *European Journal of Personality*, 16 (1), 55-62. <https://doi.org/10.1002/per.432>
- Simms, L. J., Williams, T. F. ve Nus, E. (2017). Assessment of the Five Factor Model. In T. A. Widiger (Eds.), *The Oxford handbook of the Five Factor Model* (pp. 353-380). New York: Oxford University Press.
- Somer, O., Korkmaz, M. ve Tatar, A. (2002). Beş faktör kişilik envanterinin geliştirilmesi-I: Ölçek ve alt ölçeklerin oluşturulması. *Türk Psikoloji Dergisi*, 17 (49), 21-33.

- Somer, O., Korkmaz, M. ve Tatar, A. (2004). *Kuramdan uygulamaya Beş Faktör Kişilik Modeli ve Beş Faktör Kişilik Envanteri (5FKE)*. İzmir: Ege Üniversitesi Basımevi.
- Tatar, A. (2016). Beş Faktör Kişilik Envanterinin Kısa Formunun Geliştirilmesi. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 17 (Ek.1), 14-23. <https://doi.org/10.5455/apd.202977>
- Tatar, A. (2017). Büyük Beş-50 Kişilik Testinin Türkçeye çevirisi ve Beş Faktör Kişilik Envanteri Kısa Formu ile karşılaştırılması. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 18 (1), 51-61. <https://doi.org/10.5455/apd.220580>
- Tatar, A. (2018a). Çok Boyutlu Kişilik Envanterinin geliştirilmesi: Madde seçimi ve faktör yapısının oluşturulması. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 19 (Ek 2), 5-13. <https://doi.org/10.5455/apd.1977>
- Tatar, A. (2018b). Gözden Geçirilmiş Uzun ve Kısa Form Altı Faktörlü Kişilik Envanteri (HEXACO-PI-R) Türkçe Formunun psikometrik özelliklerinin incelenmesi. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 19 (Özel sayı.1), 5-13. <https://doi.org/10.5455/apd.283098>
- Thielmann, I., Akrami, N., Babarovic, T., Belloch, A., Bergh, R., Chirumbolo, A., ...Lee, K. (2020). The HEXACO-100 across 16 languages: A large-scale test of measurement invariance. *Journal of Personality Assessment*, 102 (5), 714-726. <https://doi.org/10.1080/00223891.2019.1614011>
- Zuckerman, M., Kuhlman, D. M., Joireman, J., Teta, P. ve Kraft, M. (1993). A comparison of three structural models for personality: The Big Three, the Big Five, and the Alternative Five. *Journal of Personality and Social Psychology*, 65 (4), 757-768. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.65.4.757>

EXTENDED ABSTRACT**Introduction**

Although there is no consensus regarding the more comprehensive and useful structural framework of personality variation, the Five Factor Model is among the commonly accepted models (Piedmont and Aycocock, 2007; Simms, Williams and Nus, 2017). However, in recent years, the HEXACO Model has been proposed as an alternative personality model and it's claimed that the six-dimensional framework captures some substantial personality variance that Five Factor Model does not (Ashton, Lee and Goldberg, 2004; Lee and Ashton, 2008). The main difference that distinguishes the HEXACO Personality Model from the Five Factor Personality Model is the conceptualization and theoretical interpretation of a sixth dimension (Honesty-Humility) based on psycho-lexical studies (Ashton and Lee, 2005, 2008a). Moreover, although Extraversion, Conscientiousness, and Openness to Experience dimensions in the HEXACO Personality Model correspond directly to the Five Factor Personality Model counterparts, Agreeableness and Emotionality dimensions capture different aspects of each personality domain (Ashton and Lee, 2005, 2009).

This study aimed to compare the long version of the HEXACO Personality Inventory that contains 24 facets within six factors, and the long form of the Five Factor Personality Inventory that contains 17 facets within five factors. Thus, it is planned to examine the similarities and differences between these two inventories that have different factor structures.

Method

A total of 1005 people (483 men, 522 women) between the ages of 18 and 68 (34.66 ± 10.74 years) participated in the study. Materials

Participants completed the 5FPI-LF and the HEXACO-PI-100-Tr. 5FPI-LF consists of five factors and 17 sub-dimensions, containing 220 items that scored on a 5-point Likert-type scale (Somer, Korkmaz and Tatar, 2002, 2004). HEXACO-PI-100-Tr consists of six factors and 24 facets, containing 100 items that has a 5-point Likert type response scale (Tatar, 2018).

The data of this study were collected from people who volunteered to participate in a scientific study, using the convenience sampling method. Half of the participants were asked to complete the HEXACO-PI-100-Tr before the 5FPI-LF, and the other half were asked to complete the inventories in reverse order.

Results

Results of the reliability analysis showed that the internal consistency coefficients for the HEXACO-PI-100-Tr factors ranged from 0.71 to 0.77 and for the 5FPI-LF factors ranged from 0.80

to 0.92. Intercorrelations among factor scores revealed that the correlations coefficients between Honesty-Humility and Agreeableness, Emotionality and Emotional Instability, Extraversion and Emotional Instability, Extraversion and Extraversion, Extraversion and Openness to Experience, Agreeableness and Agreeableness, Conscientiousness and Emotional Instability, Conscientiousness and Conscientiousness, and Openness to Experience and Openness to Experience were above 0.30.

Results of the regression analyses showed that 5FPI-LF factor and sub-dimension scores predicted the HEXACO-PI-100-Tr factors, respectively, Honesty-Humility at the rates of 27 %, 21 %, Emotionality at the rates of 49 %, 37 %, Extraversion at the rates of 65 %, 62 %, Agreeableness at the rates of 55 %, 51 %, Conscientiousness at the rates of 65 %, 57 %, and Openness to Experience at the rates of 38 %, 35 %. HEXACO-PI-100-Tr factor and sub-dimension scores predicted the 5FPI-LF factors, respectively, Emotional Instability at the rates of 59 %, 50 %, Extraversion at the rates of 58 %, 55 %, Agreeableness at the rates of 63 %, 57 %, Conscientiousness at the rates of 66 %, 60 %, and Openness to Experience at the rates of 48 %, 43 %.

There was no significant difference observed between the mean values of the rates obtained in predicting factor total scores of the two inventories with each others' sub-dimension ($t(9) = -1.22$; $p > 0.05$) and factor total scores ($t(9) = -1.31$; $p > 0.05$). However, there was significant difference found between the mean values of the rates obtained in predicting factor total scores with factor scores and sub-dimension scores ($t(11) = 6.89$; $p < 0.001$). Results showed that sub-dimensions predicted better than the factors. Finally, the correlation coefficient of 0.98 was computed between the rates obtained in predicting factor scores with factors and sub-dimension scores with sub-dimensions.

Discussion

This study was conducted in order to compare two different personality inventories that represent different personality models and have different factor structures. Results of this study reveal that the HEXACO-PI-100-Tr and 5FPI-LF have quite similar structures except for the Honesty-Humility factor. 5FPI-LF factors explained 21 % of the Honesty-Humility variance and sub-dimensions explained 27 %. These rates are the lowest ones obtained in regression analyses, indicating that Honesty-Humility has limited overlap with the 5FPI-LF factors. For this reason, it may be concluded that Honesty-Humility is a rather distinct factor representing substantially different personality variance that is not covered to a large extent within the five-dimensional personality framework.

In this study, the rates obtained in explaining the 5FPI-LF variance by the HEXACO-PI-100-Tr were found to be higher than those obtained in explaining the HEXACO-PI-100-Tr variance by the 5FPI-LF. This result reveals that the six-dimensional framework covered a larger personality space than did the five-dimensional framework. However, the average rates obtained in predicting factor scores of each inventory with each other's factors and sub-dimensions did not differ. In other words, HEXACO-PI-100-Tr and the 5FPI-LF show similar rates in capturing the personality variance. This result indicate that proposing a six-factor model instead of the Five Factor Model does not increase the explained personality variance and that the personality space is simply divided into six dimensions rather than five with the theoretical interpretation of a sixth factor.